

YENİ BİR MEFKURE İHTİYACI

Euzubillahimineşşeytanirracim
Bismillahirrahmanirrahim

Müslümanları işlerini müşavere etmek için bir araya getiren Rabbime hamd ediyorum ve onun kutlu peygamberi Hazret-i Muhammed'e de salat ve selam ediyorum.

Hûn bi xêr hatin. Em hêvî dikin ku civîna me ji bo gelê misilman bibe wesîleya xêr û rizgariyê.

Türkiye'nin uzunca bir süredir gündemini meşgul eden, son 30 yıldır da terör olaylarıyla girift bir şekilde gün yüzüne çıkan bir meseleyi nasıl ele alacağımız ve konuya nerden, ne şekilde yaklaşacağımız bu işin mihenk noktasıdır diye düşünüyorum.

Çözümü girift hale gelmiş, herkesin hakkında bir şeyler söylediği böyle bir meselede, konunun ve olayların içine girerek, güncel sorunların girdabında bir çıkış yolu bulunabileceğinin kanaatinde değilim. Yıllardır defaatle yapılan sempozyumlar, raporlama çalışmaları gibi niyeti ne olursa olsun ortaya konan faaliyetler çağın ürettiği sorunların, modern tarih algısının ve litaretürünün kapsama alanında gerçekleştiği için sadra şifa bir ümit ışığı belirmemiştir. Aksine bu çalışmalar bu girdaba su taşınmıştır. Onun için bu girdabın, bu kör kuyunun dışına çıkmak, modern tarih ve modern ulus hezeyanlarının dışından meseleye bakmak bize sahih bir çıkış yolu gösterecektir diye düşünüyorum.

Bu girizgâhtan sonra öncelikle meseleye sanırım biraz daha teorik bir bakış açısı ortaya koymak lazım. Yapı ettiklerimiz gibi, herhangi bir husus ile ilgili söylemimizin de İslami olması her şeyden önce olması gereken bir durumdur. (Bunun için bize "İslamcı" diyorlar galiba.)

Bir söylemin ne kadar İslamî olup olmadığını anlamak için ilk bakmamız gereken husus kullanılan kavramlardır.

Sosyolojinin, siyasetin, antropolojinin kavramlarıyla mı konuşacağız yoksa fıkhnın, hadisin özetle vahyin diliyle mi konuşacağız? Yani son iki asrın -batı uygarlığının- kavramları mı; yoksa bizim olan, kadim medeniyetimizin dili mi bize yol gösterecek?

İkinci olarak; dilin kurgusu yapılırken merkeze İslam'ın/Müslümanın alınıp alınmadığıdır.

Birinci husus kavramsal sorun olarak, ikinci husus ise konumsal sorun olarak özetlenebilir.

Kavramsal sorunun asıl muhatabı İslam âlimleridir. Hangi konuyu hangi dini kavramlarla konuşacağımıza; fıkhnın, hadisin, sünnet-i seniyye'nin hangi bağlamına yerleştireceğimize onlar karar vermelidir. İnisiyatif alıp Müslümanların sorunlarına bu bağlamda eğilmesi ve sürekli bir teceddüt halinde olması gereken öncelikle ulemâdır.

Konumsal sorunla ilgili olarak ise; herhangi bir meseleyi ele alırken nereye konumlanacağız? Yani kim olarak konuşacağız veya yazacağız? Konuştuklarımızın veya yazdıklarımızın birinci dereceden muhatabı kim olacak? Örneğin toplantımızın da bahsi olan "Kürt Meselesi ve İslamcılığı" konuşurken;

Ben Boşnak'ım. Bu meseleyi konuşurken benim etnik durumum karşıdakinin beni anlamasında ve mesele ile ilgili söylediklerimi anlamlandırmasında ne kadar etkili olacak? Boşnak olmamı ifade ihtiyacı hissediyor muyum, Türk olsam ne dediğim nasıl anlaşılır, Kürt olsam ne dediğim nasıl anlaşılır? Eğer bu durum, anlam ve anlamlandırmada etkili hale geliyorsa durduğumuz "yer"le ilgili ciddi bir konumsal problemden bahsedebiliriz.

Ayrıca dili kurarken odak olarak seçtiğim muhataplarım benim söyleyimde hangi oranda belirleyici olur? Kurduğum dil kimi muhatap alacak? Türk'ü mü, Kürd'ü mü, komünist Kürd'ü mü, faşist Kürd'ü mü, Müslüman bir Kürd'ü mü, İslamcı bir Kürd'ü mü? Yoksa olması gerektiği gibi, sadece bir Müslüman'ı mı? Ya da belki biraz abartı olacak ama, Bangladeşli bir Müslüman ile Irak Kürdistanı'ndaki bir Müslüman arasındaki bu konudaki algı farklılığı nedir? İrandaki Kürd, Şii bir Türkmen, Sünni bir Türk...

Bir de meselenin konumlandığı yer var: Yani söylemin coğrafyası. Mekân olarak neyin nerede hangi şartlarda anlaşılacağı. Mesela; burada sadece Boşnak olduğum beyanı yeterliyken hemen sınırın ötesinde, Irak'ta mesela, Şii Boşnak mı yoksa Sünni bir Boşnak mı olduğum daha önemli bir konumlanma problemine dönüşmektedir.

Bu ayırıştırma ve tanımlamadan sonra, yine aynı çerçevede devam edersek;

Temel meselenin tam da buradan kaynakladığını düşünüyorum. Coğrafyamızı, kültürümüzü, zaafiyet alanlarımızı çok iyi tespit etmiş ya da kelimenin tam anlamıyla, maalesef bizi çözmüş olan Batılılar, bizleri, hep bu ayırıştırma-tanımlamaya dayalı konumlanmadan kaynaklanan, bu paradoksların içinde görmek istiyorlar.

Tabiri caizse bizi bu paradoksal kör kuyuya atıp, meselelerimizi oradan görmemizi ve tartışmamızı istiyorlar. Şartları ve konumlanmaları, tarafların kim olduğunu, üçüncü taraf olarak onlar belirliyorlar. Bizim bu kuyunun içinden çıkamamamız için de zihnimize boca ettikleri modern kavramlarla bir şekilde kafamızı kaldırmamızı engelliyorlar.

Biz ise şartları dışarıda üretilmiş kuyuda, çoğu zaman da iyi niyetlerle, farkında olmaksızın, üretilmiş kavramlarla konuştuğumuzda birbirimizden daha çok ayırıştırıyoruz. Hepimiz gerçek kimliğimizi unutup, kimimiz Kürd oluyor, kimimiz Türk... Buradaki Kürtlük ya da Türklük de kendi bağlamından, doğallığından kopartılmış, yapılandırılmış bir Kürtlük ya da Türklük olduğu için o saatten sonra anlaşma ihtimali zaten kalmıyor. Çünkü karşı karşıya gelmiş iki taraf oluyoruz. Sonra ya "Kürd yok" dedirtiyorlar ya "Kürd var." Her iki halde de ayırıştırıcı dilin tuzağına düşmüş oluyoruz. İki taraf oluyor, biri tırnak içerisinde "bölgeden", öteki "dışarıdan", biri "ırka mensup" diğeri "karşı ırka". Ve taraflar ayırıştıktan sonra kimin Müslüman, faşist veya komünist olduğunun anlamı kalmıyor artık.

Bu aşamadan sonra hiçbir kardeşlik beyanı, çatlağı-yarığı yani yarayı kapatmayı beceremiyor. 'Kardeşlik edebiyatı' deniyor, 'Hep aynı boş laf' deniyor, 'hikâye' deniyor. Çünkü artık, psikolojik olarak iki taraf oluyor. Irak'ta yaşadıklarımız ve bugün Suriye'de yaşıyor olduklarımız bunun farklı bir yüzü olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tırnak içerisinde "Misak-ı Milli" sınırlarını geçtiğimizde kimin Türk, kimin Kürt olduğunun bir anlamı kalmamaktadır. Daha doğrusu; Müslüman mı olduğumuz Hristiyan mı olduğumuz yoksa Yahudi mi olduğumuz gibi din farkları bir yana, Şii mi Sünni mi olduğumuz ya da hangi "kâfirle ilişki içerisindeki Sünni" olduğumuza göre bir başka ayırıştırma kriteri karşımıza çıkmakta.

Başka bir ifade ile "başka bir ikilem çukuruna" atılmaktayız.

Az önce bize Kürt mü yoksa Türk mü olduğumuzu dayatan zihniyet şimdi bunun bir öneminin olmadığını Şii ya da Sünni olmamız gerektiğini bize dayatmaktadır.

Hadi tamam biz Sünni'yiz desek bile kimin Sünni'si olduğumuzu, Rusya'nın mı yoksa Nato'nun mu sünnisi olduğumuzu bize dayatıp, bizi nesnel, edilgen dolayısıyla, zavallı üçüncü sınıf konumumuzdan asla çıkartamayan bir kör kuyuda tartıştırıyorlar/ savaştırıyorlar. Müslümanlar olarak bizleri kendi çizdikleri çerçeveden çıkarmak istemiyorlar. Öngörülebilir olmamız ve yönlendirilebilmemiz onlar için hayati bir önem arz etmektedir.

Burada bir enstantane anlatmak istiyorum.

19. Yüzyılda İstanbul'da mukim bir İngiliz elçisi Osmanlı diplomatları için Britanya'ya bilgi verirken (Muhtemelen genç diplomatlar için Müslüman zihin dünyasının nasıl olduğu ile ilgili istihbari bilgiler paylaşırken) şöyle diyor; (aynen aktarıyorum) bir Türk memurunun ne yapacağını bilmeyi arzu ederseniz önce onun neyi yapmasının kendi çıkarına olduğunu belirleyin, ikinci olarak herhangi bir insanın bu şartlar altında ne yapacağını tespit edin, üçüncü olarak da insanların ondan neyi yapmasını beklediğini tayin edin, bunları belirledikten sonra, onun bu yollardan herhangi birisini tercih etmeyeceğinden tam olarak emin olabilirsiniz.(Paradigma meselesini Mustafa Abi burada ele alabilir konunun daha iyi anlaşılabilmesi için)

Yani batılı bir kafa, bir Müslüman'ın o dönemde ancak, neyi tercih etmeyeceğini dahi her türlü yöntemi uyguladığı halde tam olarak kavrayamazken, bugün bizi kendi belirledikleri/kurdukları açmazların/ kuyuların içine mahkûm edip, burada debelenip kendi kendimizi yok etmemizi istiyorlar.

İşte biz bugün bize dayatılan bu çukurdan çıkmalıyız.

Bize göre bu açmazdan, bu kuyudan çıkmanın ilk yolu; bu kuyuyu fark etmek, bu açmazı görmek.

Bundan sonrası ise yeni bir söylem yeni bir dil kurmak.

Müslümanca yeni bir dilin üretilmesi ise ancak yeni bir fikri altyapının ya da başka bir ifadeyle idealin/ mefkûrenin kurulmasından geçiyor.

Kurduğumuz ideal, dili de yeniden kuracaktır.

Geçmişte Selçuklu ve Osmanlı tecrübesi bu fikriyatın ve idealin kurulabileceğini, dolayısıyla söylemin de kurulabileceğini gösteriyor.

Diyar-ı Rum'a karşı geliştirilen fetih ve gaza ideali ve pratiği Müslümanların bir ideal etrafında nasıl bir güç haline gelebildiklerinin çok açık bir göstergesidir. Ya da 1.Dünya Savaşı sonrası emperyalist devletlerin Osmanlı'nın son toprağına karşı giriştikleri işgale geliştirilen, cihad merkezli, koruma ideali de yine esas meselenin ve düşüncenin etrafında nasıl bir birlikteliğin ortaya çıkabileceğini ayrıca göstermektedir.

Bizim burada yapmamız gereken bu ideali yeniden üretebilmektir. Konuşmamız gereken asıl husus, esas mesele bu idealdir.

Bugün geldiğimiz noktada tarihsel gerçeklik, bizi buna zorlamaktadır.

Kafamızı kaldırmalıyız, kim olduğumuzu hatırlamalıyız, hatırlamalıyız ki düşmanımızı doğru tespit edelim düşmanımız bize kim olduğumuzu en güzel bir şekilde gösterecektir.

Peki, bahsettiğimiz bu “yeni dil”i kuracak “yeni mefkûre”nin temel dinamikleri neler olmalıdır?

Hiç şüphesiz ki “yeni mefkûre”nin merkezinde adalet olmalıdır. Müslümanlar birbirlerine karşı adaletsizlik etmişlerse bile bir gün mutlaka adalet kriterine geri döneceklerdir.

Adalet kriterine ilk dönmesi gereken yapı ise devlettir, sistemdir, rejimdir. Müslümanlar olarak adil ve şer’i bir devlet idealimizden tam da bu gerekçelerle vazgeçmemeliyiz ve bu düşüncemizi, bu sesimizi yükseltmeliyiz.

Daha sonra bütün Müslüman topluluklar önce kendi içlerinde etnik, mezhepsel ve kültürel yönlerini çatışma sebebine dönüştürecek zihin bulanıklığından süratle sıyrılarak adil bir sistemi temin edebilirler. Sonra da aynı adaleti, Müslüman olmayan topluluklara karşı da gösterebilecek bir sistemi üretmelidirler.

Ayrıca burada şunu da belirtmeliyim; Müslümanlar Osmanlı ve Selçuklu tecrübesi gibi yönünü Gayri Müslimlere dönüp tebliğ, davet ve cihad mekanizmasını adaletle yeniden tesis etmelidir. Burada kılıçları çekelim ve küfür üzerine yürüelim demiyoruz. Tebliğ vasıtaları için, davet vasıtaları için, kültür ve sanatla yoğrulmuş bir mekanizma kurmaktan bahsediyoruz.

Bu düşünce çerçevesinde şehirlerimizi yeniden imar edelim, yeni hikâyeler yazalım, yeni romanlar yazalım, en güzel filmleri biz çekelim. Üzerimizdeki ölü toprağını atalım. Hikâyelerimizde yenilgiler olmasın, geri kalmışlık edebiyatını bir kenara bırakalım, nifak hikâyelerini unutalım, yeni ve heyecanlı Tevhid hikâyeleri yazalım. Diyarbakır’ın, Erbil’in, Musul’un, Kerkük’ün kavgasını bırakalım. Gözümüzü Allah Rasulünün de müjdelediği ve henüz fethi gerçekleşmeyen Roma’nın üzerine dikelim. Roma’nın temsiliyetinde diğer batı başkentlerine dikelim. İlla askeri fetihler değil, kültürel fetihler, dini fetihlerden bahsediyorum. Bir tebliğ ve davet seferinden ve seferberliğinden. Tarikatlarımızla, cemaatlerimizle, vakıflarımız, derneklerimiz, STK’larımızla, dervişlerimizle, devrimcilerimizle. Bir kültür seferberliğinden bahsediyoruz. Edebiyatçılar, sinemacılar, tiyatrocular, karikatüristler ve sanatçılar ordusunu batının üzerine salalım. Bu mefkûreye gençler bir araya gelip en son teknolojiyi üretsiner. En güçlü silahlar Müslümanların olsun. Halid Bin Velid’ler, Fatihler, Selahaddin’ler çıksın. Selahaddinler çıksın, Erbil’den, Duhok’tan, Mardin’den. Mele Gorani’ler çıksın, hocalık etsin devlet adamlarına. Son teknolojiyi Ciziri mahlası üretsine yine...

Sonra gençliği merkeze alalım. Bu ideali zerk edelim gençlerin damarlarına. Çünkü düşman gençliği merkeze almakta.

Bugün coğrafyamızda kurulmuş olan bütün örgütlerin merkezinde gençlik var. Suriye’deki bütün örgütler gençlerden kurulu örgütler, yönlendiricileri orta yaş bile olsa yürütücüler, İŞİD, PKK ve diğerleri, hep gençlerden kurulu örgütler. Biz de gençliği merkeze alalım.

Bütün İslamcı abiler, düşünürler, yazarlar çıksınlar kör kuyudan ve bu minval üzere kafa patlatsınlar tabiri caizse. Dün yapılan yanlışlar ve bugünün yakıcı gündemi esir almasın Müslüman zihinleri ki geleceği kuralım. Yeni destanlar yazalım. Belki birileri tüm bu konuştuklarımıza hamaset diyecekler, boş laf diyecekler ama biz bu ideale samimiyetle inanıyoruz ve bunun için çalışıyoruz. Çünkü bu coğrafya daha 100 yıl bile değil, biraz önce topyekûn bir işgal altındaydı. Yeni işgaller de kapıda, ancak Rabbimizin de bir hesabının olduğunu biliyoruz ve Müslümanca dik duruşumuzu, bakışımızı, yaşayışımızı ve samimiyetimizi inatla koruyoruz ve koruyacağız.

Hazır olacağız Rus’un işgaline de İngiliz’in işgaline de ve Yahudi’nin işgaline de. Ve “dün”de ve “bugün”de kalmayarak bir ufku bir fikriyatı kuran Üstad Sezai Karakoç’un da dediği gibi yeni İslam Haritaları çizelim diyoruz;



YediHilal

“ Cebelitarık'tan Cava adasının sonuna kadar tek devlet. Sınırlarında tel örgü yok; fakat, her yerde aynı hızla atan, şuurlu kalplerin zinciri var. İnanmış, öteye inanmış, ahlaklı, sıhhatli, çalışkan bir halk: İslam Milleti. Sulhta fevkalade yumuşak, savaşta son derece şiddetli. Abadan, Musul, Kuveyt ve Uhut petrollerinin tek boruda toplanarak büyük ve mesut İslam devletinin motörüne aktığı. Nil boyu, Dicle-Fırat arası, Maverai'ınnehir, Konya Ovası ve Pencap bölgesi baştan başa bereketle dikili ve yemyeşil. Kafa kadar iri başakların arasında yüzlerce sıhhatli buğdayın gülümsediği. Karabük'te olduğu gibi, İslam haritasının her köşesinden yükselen bacalar ve bu bacalardan tüten mesut dumanlar. Mekke, Medine, İstanbul, Konya, Diyarbakır, Bağdat, Şam, Halep, Basra, Kahire, Tahran, Semerkant, Tunus, Fas, Cezayir, Nijerya, ve Pakistan Üniversitelerinden yükselen aynı ideal, aynı ilim ışığı. Ve gönüllü bu idealle aydınlanmış ve alnına bu ışık vurmuş gençlerden İslam dünyasının en ücra köşelerine kadar yayılmış idareciler kadrosu ve teknisyenler ordusu. Bütün İslam ülkesini bir örümcek ağı gibi saran demiryolu ve binlerce kilometrelik tek çizgi halinde asfalt. Mesut kadınları, sıhhatli çocukları ve çalışkan erkekleriyle mamureler haline gelmiş, gazeteleriyle tek asil hakikatin başka başka açılardan alınan fotoğrafı ve bu manzaralardan örülü manevi ve nurani orman. Başka kültürlerle karşı başı dik bir kültür. Yabancı kültürleri her an hallaç pamuğu gibi atarak içlerinde sadre şifa ne bulursa alıp eriten bir kültür. Bütün geyiklerin ve av kuşlarının, dışarıdaki vahşi deliliğin elinden kaçarak sığındığı emin ülke: İslam ülkesi. En son silahlarla donatılmış her an düşmanı kollayan, kalpleri ilahi sevgiyle titreyen bir ordu. Dirilmiş bir geçmiş, aydınlık bir gelecek, altın bir şimdiki zaman. Verimli ve canlı toprak, bir toprak; Mümin ve üstün insan, bir insan. Size bir harita açtık. Bir rüya haritası. Gerçekleştirilecek tek rüya.”
Bkz. Sezai Karakoç, Dirilişin Çevresinde, 5. Baskı, Diriliş Yayınları, İstanbul, 2000, s. 136-137

Mustafa Enesoğlu
YediHilal Genel Başkanı